

Hogeschool van Arnhem en Nijmegen is gestart met Masteropleiding Neurorevalidatie

Bert de Swart* en Wienand Remkes**

Binnen de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen is, in nauw overleg met het werkveld, een nieuwe Masteropleiding Neurorevalidatie ontwikkeld die bijzonder interessant is voor verpleegkundigen die werkzaam zijn met patiënten met neurologische aandoeningen.

Eén op de drie Nederlanders krijgt in zijn leven zelf met een hersenaandoening te maken. De maatschappelijke gevolgen daarvan zijn enorm. Op dit moment komt in Europa 35% van de kosten in de gezondheidszorg voort uit hersengerelateerde aandoeningen (Cools, 2006). Ten gevolge van de vergrijzende samenleving wordt in de komende decennia een sterke toename van hersenaandoeningen verwacht. Dit maakt het dringend noodzakelijk om deze aandoeningen beter te kunnen behandelen en waar mogelijk te voorkomen.

De neuro- en cognitiwetenschappen behoren tot de meest uitdagende wetenschapsgebieden van de 21e eeuw. Internationaal is het onderzoeksveld Hersenen en Cognitie als kernthema voor de 21e eeuw gedefinieerd (NWO, 2006). De nieuwe fundamentele inzichten hebben belangrijke consequenties voor de maatschappij, in het bijzonder voor de gezondheidszorg. Door de snelheid waarmee diagnostische, therapeutische, neurowetenschappelijke en technologische ontwikkelingen en inzichten beschikbaar komen, dreigt een gat te ontstaan tussen onderzoek en de beroepspraktijk van paramedici en verpleegkundigen. Het is van groot belang dat de beschikbare kennis toegankelijk gemaakt wordt voor behandelaars en aansluitend geïmplementeerd wordt (ZonMw, 2005, 2006 en 2009).

Complexe hulpvragen

Professionals in de (para)medische en verpleegkundige zorg worden in toenemende mate geconfronteerd met complexe problemen en hulpvragen van patiënten. Naast hulpvragen om secundaire stoornissen ten gevolge van hersenaandoeningen te verminderen zijn paramedici en verpleegkundigen steeds meer betrokken bij de verbetering van de kwaliteit van zorg met als doel de participatie van de patiënt en de kwaliteit van leven te verhogen. Aangezien curatieve en preventieve zorg meestal plaatsvindt in een multidisciplinaire setting, is afstemming van verschillende vormen van zorg een belangrijk aandachtspunt, omdat hier kwaliteits-, effectiviteits- en efficiëntiewinst te behalen valt. Dit zijn bij uitstek taken voor een afgestudeerde Master Neurorevalidatie. Daarnaast houdt de Master Neurorevalidatie zich bezig met het analyseren en (her-)inrichten van zorgprocessen en met de implementatie van evidence based behandelprogramma's. Hiermee is de Master Neurorevalidatie van grote waarde voor de organisatie waar hij werkt.

Opleiding

Bovenstaande ontwikkelingen vragen om het creëren van een nieuwe functie binnen de zorg voor patiënten met neurologische aandoeningen. De Masteropleiding Neurorevalidatie, die ontwikkeld is in nauwe samenwerking met het werkveld, leidt ergotherapeuten, fysiotherapeuten, logopedisten en (neuro-)verpleegkundigen op in de hiervoor benodigde rollen. De Master Neurorevalidatie beschikt over de kennis en vaardigheden om als:

- *specialist/expert* binnen zijn vakgebied specifieke pathologie te diagnosticeren en te behandelen.
- *kwaliteitsbewaker* analyses te maken van complexe diagnostische en therapeutische zorgprocessen/zorgproducten en om met multidisciplinaire teams kwaliteitscycli te doorlopen.
- *innovator* toegepast onderzoek te (laten) verrichten en een vertaalslag te maken van relevant wetenschappelijk en/of toegepast onderzoek naar de concrete zorgverlening.
- *adviseur* zich een oordeel te vormen over de manier waarop specifieke complexe zorg het beste ingezet en geïmplementeerd kan worden. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om adviezen aan patiënten/cliënten, zorgaanbieders/collega's, hoger management en zorginkopers.
- *professioneel leider* zorgprocessen te analyseren en opnieuw in te richten. Hij treedt daarbij op als zorgmanager, zorgcoördinator, zorginnovator of projectleider van een multidisciplinair team of zorgketen.

Interactie met de praktijk

Binnen de Masteropleiding, die per september 2009 van start is gegaan, wordt voortdurend de interactie met de praktijk gezocht. Gedurende de opleiding voert de student studieopdrachten uit binnen de instelling waar hij werkt.

De opleiding duurt 2 jaar en kent een studiebelasting van 60 EC (1680 uur). Eén dag per week zijn er 's ochtends colleges verzorgd door docenten en lectoren van de HAN en een aantal gastdocenten. 's Middags werken studenten aan een opdracht en de dag wordt afgesloten met een tutorbijeenkomst.

De opleiding werkt vanuit een monodisciplinair naar een multidisciplinaire focus, start bij de rol van expert binnen een eigen vakgebied en werkt via de onderwijseenheden verdieping, specialistische kennisontwikkeling, organisatie van de zorg en de masterproof toe naar de boven beschreven rollen (kwaliteitsbewaker, innovator, adviseur en professioneel leider). De rode draad binnen de onderwijseenheden is evidence based handelen.

Virtual action learning

Het leerproces is, door gebruik te maken van virtual action learning, uitermate interactief; zowel tussen studenten onderling als met de (kern)docenten. De eerste groep studenten is enthousiast over de inhoud, de werkwijze en de bruikbaarheid van de aangeboden onderwerpen / leerstof. Zij hebben er mede voor gezorgd dat de opleiding, direct in het eerste jaar al, een eervolle 2^e plaats behaalde met de wijze waarop studenten van de Masteropleiding Neurorevalidatie gebruik maken van de diverse mogelijkheden van virtual action learning (o.a. informatieuitwisseling, discussie, up-loaden van producten, becommentariëring en beoordeling van elkaars werkstukken).

Door een koppeling van de onderwijsinhoud van de Masteropleiding aan leer- en praktijkopdrachten die aansluiten bij de beroepspraktijk van elke student, draagt de student al in een vroeg stadium bij aan een verbetering van de zorg. Ook de masterthese waarmee de opleiding afgesloten wordt, sluit nauw aan bij de dagelijkse praktijk en bestaat uit een onderzoek dat in overleg met het management van de eigen instelling of werksetting vastgesteld wordt. Deze werkwijze maakt dat studenten al tijdens hun opleiding van meerwaarde zijn voor de eigen organisatie.

Resultaat

Na de opleiding werkt de Master Neurorevalidatie als inhoudelijk specialist, adviseur, projectleider, afdelingshoofd, stafmedewerker, coördinator ketenzorg, etc. in organisaties (kennis- en expertisecentra) in de gezondheidszorg zoals ziekenhuizen, revalidatiecentra, verpleeghuizen, zorgcentra/organisaties voor meervoudig gehandicapten, etc. Masters Neurorevalidatie hebben een sterke binding met de (para)medische en verpleegkundige zorgverlening aan neurologische patiënten, waarbij de zorgprocessen meestal multidisciplinair georganiseerd zijn. Hun werkomgeving kan een instelling zijn, zoals een verpleeghuis, ziekenhuis of revalidatiecentrum dat gespecialiseerd is in zorgverlening aan specifieke neurologische patiëntengroepen. Maar ze kunnen ook werken in zorgprocessen die dwars door de lijnen van de gezondheidszorg heen lopen. Een voorbeeld daarvan is een transmurale, regionaal netwerk rondom CVA-patiënten dat doorloopt tot in de eerstelijnsgezondheidszorg.

De Masteropleiding Neurorevalidatie is geaccrediteerd door de Nederlands Vlaamse Accreditatie Organisatie en is door het visitatiepanel als uniek bestempeld.

Voor verdere informatie kunt u contact opnemen met de opleidingscoördinator mr.Marjon Schoevaars; E marjon.schoevaars@han.nl; T (024) 353 05 86 of met het secretariaat van HAN Masterprogramma's | GGM: E secretariaat.masterGGM@han.nl T (024) 3530628

* Dr. Bert de Swart (bert.deswart@han.nl):

- Lector Neurorevalidatie, Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN)
- Curriculumvoorzitter Masteropleiding Neurorevalidatie
- UHD Neurorevalidatie, afd. Revalidatie, UMC St. Radboud

** Wienand Remkes MPM/PT (wienand.remkes@han.nl):

- Projectleider Masteropleiding Neurorevalidatie, HAN